عکس: parliran.ir

رضا مسرور در گفت وگو با «ایران»
به تشریح اقداماتی پرداخت که در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی انجام شده است

تغییر نسل و نگاه در مناطق آزاد

گفت و گو

بمانجان ندیمی
گروه اقتصادی

ایران مانند کشورهای دیگر دارای مناطق آزاد تجاری- صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی است. از سال ۷۲ و در دوره سازندگی، اولین مناطق آزاد تجاری شکل گرفت و هدف اصلی آن نیز توسعه و آبادانی و جذب سرمایه‌گذاری بود. به تدریج در کنار مناطق آزاد تجاری، مناطق ویژه اقتصادی نیز ایجاد شد که تولیدمحور بود. تاکنون ۸ منطقه آزاد و ۳۴ منطقه ویژه اقتصادی در ایران فعال است. اما موضوعی که ماهیت وجودی این مناطق را زیر سؤال برده است، کارکرد آنهاست. برخی معتقدند که آنچه از ایجاد مناطق آزاد تجاری و ویژه اقتصادی مدنظر بوده، فاصله زیادی با کارکرد کنونی این مناطق دارد. در برخی از اظهارات نیز به واردات محور شدن مناطق آزاد و در محاق رفتن صادرات انتقاد می‌شود.

در این گفت‌وگو که با «رضا مسرور، دبیر شورای عالی مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی» انجام شده، با بیان انتقادات به مسائلی همچون نبود زیرساخت در مناطق، نبود امکانات برای جذب گردشگر و بازیگری ضعیف بومی‌نشینان پرداخته شده و در خصوص برنامه‌های این مجموعه برای جذب سرمایه‌گذار، فعال‌سازی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و چگونگی نقش‌آفرینی این مناطق در دوران تحریم‌ها و پساماشه سؤالاتی مطرح شده است. او در پاسخ به «ایران» از تلاش برای تغییر نسل در مناطق آزاد سخن گفت و همچنین عنوان کرد که برای هر منطقه آزاد ویژه اقتصادی برنامه‌های جداگانه‌ای تدوین شده و دائماً میزان تحقق برنامه‌ها رصد می‌شود. مشروح پاسخ‌های رضا مسرور را در ادامه می‌خوانید.

هدف اصلی در ایران از ایجاد مناطق آزاد چه بوده و ما چقدر از آن اهداف دور هستیم؟

در قانون مناطق آزاد، هدف از ایجاد این مناطق، توسعه و آبادانی، توسعه صادرات و جذب سرمایه‌گذاری عنوان شده است. اما این یک واقعیت است، به همان اندازه که به یک سیستم ورودی می‌دهیم، باید انتظار خروجی داشته باشیم. بسیاری از مناطق آزاد که در دهه ۷۰ ایجاد شد، دارای زیرساخت لازم نبود و این موضوع باعث شد تا برای ایجاد زیرساخت آنها مدت زمانی نیز صرف شود. این مناطق باید برای سرمایه‌گذاری و توسعه آماده می‌شد. اگر از باب توسعه به مناطق آزاد نگاه کنیم، در کیش، قشم و چابهار شرایط خوبی فراهم شده است. ولی اگر منظور جذب سرمایه‌گذاری و ایجاد درآمد ارزی باشد، با اهداف فاصله داریم. مناطق آزاد موفق در دنیا بسیار از ما جلوتر هستند و باید کارهای ویژه‌ای در این باره انجام شود.

آیا سرمایه‌گذاران برای حضور در مناطق آزاد رغبت نشان می‌دهند؟ چه سرمایه‌گذاران خارجی و چه ایرانی. به هر حال این مناطق معافیت‌هایی دارند که می‌توانند تولید را مقرون به صرفه‌تر کنند و بستری برای توسعه صادرات فراهم آورند. اما شاهدیم که برخی از مناطق حتی همین امروز هم چندان فعال نیستند.

ما اگر شاخص سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی همین ۶ ماه امسال را با ۶ ماهه سال قبل مقایسه کنیم، رشد بسیار خوبی را در مناطق آزاد شاهدیم. در مجموع هم فرآیند همه مناطق آزاد بسیار مثبت بوده است، اما باید سعی کنیم مزیت‌های رقابتی را در مناطق آزاد افزایش دهیم. بین کشور ما و کشورهایی که در کنار ما قرار دارند، موضوع جذب سرمایه یک موضوع رقابتی است و ما می‌توانیم با ایجاد مشوق‌ها و مزیت رقابتی در این ماراتن پیروز شویم.

در این خصوص اقداماتی هم انجام شده است؟

چند اقدام مهم در مناطق آزاد در این دوره در حال انجام است. یکی از آنها برگرداندن مزیت‌های از دست رفته گذشته است. مانند مالیات بر ارزش افزوده و معافیت مالیاتی ۲۰ ساله و کاهش بوروکراسی برای تسریع در صدور مجوزهای فعالیت در مناطق آزاد، چراکه در این مناطق بهبود محیط کسب‌وکار بسیار حائز اهمیت است.

منظور شما این است که در دوره‌های گذشته چنین مشوق‌هایی وجود نداشته یا وجود داشته و اجرا نشده یا سخت اجرا شده است؟

برخی از معافیت‌های مناطق آزاد مثل مالیات بر ارزش افزوده از سال ۱۴۰۰ برداشته شده؛ ولی در حال احیای آن هستیم. در قانون به صراحت در خصوص انواع معافیت‌های مالیاتی تأکید شده، اما این قانون نقض شده و در اصلاحاتی که برای قانون مناطق آزاد داشتیم، این مزیت را برگردانده و احیا کرده‌ایم. ما برای بازگرداندن مزیت‌های مناطق آزاد بحث اصلاح قانون مناطق آزاد را در دست داریم که در شورا در بخش‌های تخصصی به تصویب رسیده و باید برای تغییر در قانون مسیر خودش را طی کند.

این اصلاحات بیشتر مربوط به کدام بخش‌های قانون است؟

هم در قوانین مربوط به مباحث مالیاتی و هم در مباحث سیستم بانکی و مجوزها.

یکی از کارکردهای مناطق آزاد جذب گردشگر است، چه خارجی و چه داخلی. اما به عنوان مثال ما در جام جهانی قطر که می‌توانستیم بازیگر خوبی در این عرصه باشیم، نقشمان را خوب ایفا نکردیم. بسیاری از مناطق آزاد حتی زیرساخت‌های گردشگری مناسبی ندارند و امکانات اولیه مانند هتل و اقامتگاه مناسب هم به ندرت دیده می‌شود. آیا شما برای افزایش جذب توریست در این مناطق برنامه‌ای دارید؟

همان‌طور که اشاره کردید اولویت بسیاری از مناطق آزاد، موضوع گردشگری است. در اینجا کیش را مثال می‌زنم. بحث اول در این منطقه، گردشگری است پس از آن هاب مالی و سپس اقتصاد دیجیتال. یا به عنوان مثال در منطقه آزاد انزلی و ارس، جذب گردشگر در سه اولویت اول قرار گرفته. بنابراین گردشگری برای ما از اولویت بالایی برخوردار است. در این راستا اعتقاد داریم که در مناطق آزاد باید زمان ماندگاری گردشگر افزایش یابد؛ یعنی اگر گردشگران ۳ روز را در منطقه آزاد سپری کنند، امکانات را به گونه‌ای فراهم کنیم که ۵ روز اقامت داشته باشند. اقداماتی هم در همین رابطه انجام شده مانند آکواریومی که در انزلی درست شد یا پروژه‌هایی که در کیش برای گردشگران اجرا شد. پس افزایش ماندگاری گردشگر یکی از رویکردهای ماست. ما موضوع دیگری را هم دنبال می‌کنیم. در بسیاری از مناطق آزاد همان‌طور که خودتان هم اشاره کردید، با مشکلات زیرساختی مواجه هستیم. بالاخره شرایط خاصی هم حاکم است و باید از ابزارهایی که در دست داریم به نحو مطلوب استفاده کنیم. از این رو ظرفیت‌های گردشگری در حوزه دریایی باید اضافه شود. در هفته‌های اخیر خط مستقیم کشتیرانی از مسقط به چابهار راه‌اندازی شد. اگر این زنجیره تکمیل شود و بتوانیم آن را به قشم و کیش و سایر جزایری که برای گردشگر خارجی جذابیت دارد، وصل کنیم، کمک شایانی به استفاده از ظرفیت‌های مناطق آزاد می‌کند. بنابراین یکی دیگر از اهداف ما استفاده از ظرفیت اقتصاد دریامحور است. با ستاد مکران گفت‌وگوهایی را آغاز کرده‌ایم و همکاری‌ها شروع شده است. یا اینکه در شمال کشور یک کشتی مارینا ساخته شد که در منطقه انزلی است. اگر بتوانیم زنجیره مارینا را در دریای کاسپین تکمیل کنیم در جذب گردشگر به ما کمک می‌کند.

آیا چنین پروژه‌هایی برای مشارکت بخش خصوصی هم جذابیتی دارد؟

بله این پروژه‌ها جذابیت دارد، مانند مارینا در انزلی که آن را بخش خصوصی ساخته است. اگر بتوانیم زیرساخت‌ها را مهیا کنیم. توسعه اقتصاد دریامحور علاوه بر آورده‌های اقتصادی، در بسیاری از کشورهای دنیا در بخش اشتغالزایی نقش مهمی ایفا می‌کند. البته منطقه آزاد به تنهایی متولی این بخش نیست و ما با همکاری سایر بخش‌ها در محدوده مناطق آزاد موضوع اقتصاد دریامحور را دنبال می‌کنیم.

برمی‌گردم به چند سؤال قبل؛ چرا در مناطق آزاد بجز جزیره کیش، از نظر امکانات اقامتی همچنان مشکل وجود دارد در صورتی که این بخش هم برای درآمدزایی بخش خصوصی می‌تواند جذاب باشد و هم برای افزایش جذب گردشگر.

در مورد هتل‌سازی در جزیره کیش همان‌طور که اشاره کردید، کارهای خوبی انجام شده. به هر حال جزیره‌ای است که باید ساختار و زیرساخت‌های متفاوت داشته باشد. در بندر چابهار پروژه‌های خوبی در حال اجراست و در چند ماه آینده افتتاح خواهد شد. در مناطق دیگر هم ظرفیت‌های هتل‌سازی در حال افزایش است. چرا که یکی از آیتم‌های جذب سرمایه‌گذار وجود هتل‌های مناسب است. با اینکه ما در بخش اقامت، به بومگردی‌ها هم توجه ویژه داریم. اتفاقاً بسیاری از گردشگران خارجی برای اقامت در ایران بومگردی‌ها را ترجیح می‌دهند. بجز این، در هر منطقه آزاد برنامه‌های جداگانه‌ای برای محقق شدن اهداف تدوین شده است. جا دارد به یک اقدام دیگر در حوزه گردشگری نیز اشاره کنم، کارت گردشگری چندی پیش با رونمایی از سامانه آن فعال شد؛ این کارت به گردشگران خارجی این امکان را می‌دهد که به جای استفاده از پول نقد، هر ارزی را به ریال تبدیل و به وسیله آن کارت مانند یک گردشگر داخلی خرید کنند.

در این برنامه‌ها بسته‌هایی را دارید که به یک سرمایه‌گذار ارائه دهید و پروژه‌های سرمایه‌گذاری در آن برای هر منطقه به طور جداگانه معرفی شده باشد؟

بله؛ در همه مناطق آزاد بسته‌های سرمایه‌گذاری تهیه کرده‌ایم. حتی فرصت‌های سرمایه‌گذاری بی‌نام را در دستور کار قرار داده‌ایم. فرصت سرمایه‌گذاری بی‌نام یعنی همه مجوزهای پروژه اخذ شده و صرفاً نیازمند سرمایه‌گذاری است.

آقای مسرور یکی از اتهاماتی که همیشه به مناطق آزاد وارد بوده، واردات محور بودن آنهاست. هنوز هم کم و بیش در اخبار می‌بینیم که نقدهای تندی علیه مناطق آزاد در خصوص تغییر کاربری از توسعه صادرات به واردات محور شدن وجود دارد. این انتقادات تا چه اندازه صحت دارد؟

این یک موضوع تخصصی است و شاید به توضیحات بیشتر نیاز داشته باشد. اما اگر بخواهم به صورت خلاصه در این باره صحبت کنم، بهتر است گریزی به هفت نسل مناطق آزاد بزنم. در هر نسل از این مناطق، یک موضوع محور قرار می‌گیرد. مثلاً برخی تولیدمحور هستند و برخی خدمات محور و برخی صادرات محور. اگر بخواهیم با این نگاه به مناطق آزاد ایران بپردازیم باید بگویم که بیشتر مناطق آزاد قدیمی ایران از ابتدا هم تولید محور نبوده‌اند و حتی ممکن است همین الان هم مزیت تولید نداشته باشند. مناطق ایران به سمت خدمات محوری رفته‌اند. مانند کیش و قشم. این مناطق یا در بخش لجستیک مزیت دارند و در یا خدمات. بنابراین زمانی که یک منطقه آزاد با رویکرد تولید محور ایجاد نشده، نمی‌توان انتظار داشت که مانند مناطق ویژه اقتصادی که اکثراً تولید محورند، مزیت تولیدی داشته باشند. از سوی دیگر بسیاری از مناطق آزاد در دنیا هستند که مسئولیت آنها پرداختن به واردات است. پس واردات لزوماً بد نیست البته وقتی بتواند مزیت صادراتی ایجاد کند.

حالا در این دوره ما سعی داریم مناطق آزاد را به سمت صادرات محور شدن و نسل هفتم یعنی توسعه اقتصاد دیجیتال ببریم. به عنوان مثال با توجه به کارهایی که در چابهار در حال انجام است، تصورم بر این است که تا یکی، دو سال آینده شاهد یک جهش صادراتی بزرگ در این منطقه خواهیم بود.

با اینکه بسیاری از کالاهایی که در داخل کشور تولید می‌شود، از مسیر مناطق آزاد صادر می‌شود و از سوی دیگر در خود مناطق آزاد هم شاهد صادرات فولاد و پتروشیمی هستیم که سهم ۹۰ درصدی از کل صادرات مناطق آزاد را در اختیار دارند. ما حرکت به سمت تراز مثبت تجاری در مناطق آزاد را در این دوره بسیار مورد توجه قرار داده‌ایم. همین امروز اگر ماشین‌آلات را از لیست واردات حذف کنیم، تراز تجاری مناطق آزاد مثبت است. به طور مثال یک واحد تولیدی ۲۰۰ میلیون دلار در بخش پتروشیمی، ماشین‌آلات وارد کرده که باعث تراز تجاری منفی شده است.

اما آیا این واردات، به ضرر ماست؟ خیر. زیرا همین ۲۰۰ میلیون دلار می‌تواند برای ما مزیت صادراتی ایجاد کند و موجب افزایش صادرات شود. البته منکر آن نمی‌شویم که مثبت بودن تراز تجاری مناطق آزاد به اندازه مناطق ویژه اقتصادی نیست. مناطق ویژه اقتصادی تولیدمحورند و بدیهی است که تراز تجاری آنها مثبت باشد.

در شرایط تحریم مناطق آزاد می‌توانستند به کمک کشور بیایند و در بخش‌های ارزآوری و جذب سرمایه یا حتی در بخش‌های مالی و بانکی نقش‌آفرینی کنند. عملکرد آنها را در آن شرایط چطور ارزیابی می‌کنید؟ به این موضوع هم پاسخ دهید که اگر مکانیزم ماشه فعال شود، این مناطق چطور می‌توانند اثر منفی اقتصادی آن را کاهش دهند؟

ما برای پاسخ به شرایط پیش رو، بسته‌ای را در خصوص نقش مناطق آزاد در شرایط فعال شدن مکانیزم ماشه تهیه کردیم و به دولت دادیم. این بسته در حوزه‌های مختلف تهیه شده است؛ اعم از موضوعات کریدوری و بانکی.

قرار است در هفته آینده بسته پیشنهادی را در جلسه‌ای در وزارت اقتصاد پرزنت کنیم. نمی‌توانم جزئیات این بسته را با توجه به شرایط تحریم کنونی بگویم ولی همین اندازه اشاره می‌کنم که برای مقابله با تشدید تحریم‌ها برنامه‌ریزی شده است.

موضوع دیگری که در این گفت‌وگو می‌خواهیم به آن بپردازیم، تعدد مناطق آزاد است. شما فکر می‌کنید ایران ظرفیت این تعداد مناطق آزاد را دارد؟ آیا تعدد مناطق آزاد صرفه اقتصادی دارد؟ با اینکه در چند سال اخیر هم مناطق جدیدی اضافه شده است.

پاسخ شما را از اینجا شروع می‌کنم. ما در حال حاضر پیشنهاد جدیدی برای ایجاد مناطق آزاد نداریم بجز همان‌ها که در چند سال قبل تصویب شده. اما آیا همه مناطق جدید زیرساخت دارند؟ باید بگویم بسیاری از آنها دارای زیرساخت مناسب نیستند؛ ولی من امروز متعهد به احداث زیرساخت‌های اولیه برای فعالیت اقتصادی هستم.

نظر شخصی خودتان در این مورد چیست؟ اگر در این جایگاه نبودید چه استدلالی داشتید؟

به اعتقاد من، مناطق آزاد باید از زیرساخت‌های لازم برخوردار باشد. به عبارتی نباید جایی که هنوز زیرساخت مناسبی ندارد را به منطقه آزاد تبدیل کنیم. من به همان مدل جهانی اعتقاد دارم که مناطق آزاد برخوردار از زیرساخت‌هاست. امروز در دبیرخانه، به دنبال ایجاد مناطق آزاد مشترک با کشورهای دیگر هستیم. در شرایط تحریمی این مناطق می‌توانند به ما کمک کنند. در این باره هم با ترکیه و هم با پاکستان در حال گفت‌وگو هستیم. با دو کشور دیگر نیز این موضوع را مطرح کرده‌ایم. باید به این نکته توجه کنید که نحوه ایجاد این نوع مناطق آزاد کاملاً متفاوت با مناطق آزاد داخل کشور است. این مناطق باید منافع هر دو کشور را تأمین کنند.

در گذشته گفته می‌شد که مناطق آزاد به مکان امن فاسدان اقتصادی تبدیل شده و یکی از پوشش‌های فرارهای مالیاتی است. آیا همچنان این روند ادامه دارد؟

در حال حاضر چنین مسائلی در مناطق آزاد وجود ندارد و مقررات سرزمین اصلی در این مناطق هم اجرا می‌شود. یک زمانی می‌گفتند که در مناطق آزاد شرکت‌های صوری ثبت می‌شد که در برخی موارد این اتفاق رخ می‌داد. اما دیگر چنین شرکت‌هایی وجود ندارد. چراکه قانون به صراحت اعلام کرده که معافیت‌های مالیاتی تنها برای شرکت‌هایی است که در داخل مناطق آزاد فعالیت می‌کنند. این شرکت‌های صوری هم شرکت‌هایی بودند که عملاً در داخل کشور حضور داشتند ولی ثبت شرکت را در مناطق آزاد انجام می‌دادند.

آیا بین مناطق آزاد برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی رقابتی وجود دارد؟

بله؛ ما برای هر منطقه اهدافی را تعریف کرده‌ایم و از ابتدای سال به آنها ابلاغ شده است. هر سه ماه یک بار هم روند تحقق اهداف رصد می‌شود و گزارش‌ها را به رئیس شورای عالی که رئیس جمهوری هست و به وزیر اقتصاد اعلام می‌کنیم. بنابراین هر منطقه آزاد از روز اول سال می‌داند که امسال چقدر باید صادرات داشته باشد، چقدر باید سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی داشته باشد و چقدر باید سرمایه‌گذاری محقق یافته داشته باشد. برای این برنامه‌ها ۱۳ شاخص طراحی شده که عملکرد مناطق آزاد با آن سنجیده می‌شود.

سؤال دیگرم در خصوص بوروکراسی‌هایی است که در این مناطق وجود دارد. آیا مناطق آزاد هم درگیر بوروکراسی‌های اداری به شکلی که در سرزمین اصلی وجود دارند، هستند؟

نگاه ما بهبود مستمر محیط کسب و کار در مناطق آزاد است. اما نمی‌توانم به شما بگویم که هیچ بوروکراسی اداری در آنجا وجود ندارد. شاید بشدت داخل سرزمین اصلی نباشد و یک سری اختیارات از سوی دستگاه‌ها به خود سازمان تفویض شده، اما به طور مثال یکی از برنامه‌های ما این است که مجوزی که سه روزه صادر می‌شود به یک هفته کشیده نشود. در این خصوص زمان‌سنجی کردیم و مهندسی مجدد فرآیندها را به مناطق آزاد ابلاغ کردیم که در این زمینه هر یک از مناطق کارهای ویژه‌ای را صورت دهند. اعتقاد داریم که نباید بنچمارک مناطق آزاد را با سرزمین اصلی خودمان مقایسه کنیم. بلکه باید آن را با الگوهای جهانی بسنجیم. در بسیاری از کشورها ثبت شرکت چند ساعت بیشتر طول نمی‌کشد. باید به سمتی برویم که یک سرمایه‌گذار بتواند به راحتی و در کمترین زمان ممکن شرکت را ثبت کند. در عین حال برخی از مشکلات ما با سرزمین اصلی برابری می‌کند مانند چالش‌هایی که سامانه‌ها برای کسب و کارها ایجاد می‌کنند.

با این شرایط آیا این خطر وجود ندارد که شاهد اعطای مجوزهای غیرهدفمند در مناطق آزاد باشیم؟ نظارت بر فعالیت این شرکت‌ها به چه صورت خواهد بود؟

در این باره نظارت وجود دارد. چراکه صدور بی‌رویه مجوز در مناطق آزاد در بسیاری موارد اتلاف سرمایه است. یعنی وقتی یک منطقه ظرفیت حضور ۱۰ واحد تولیدی پوشاک را دارد، اگر هزار واحد پوشاک آنجا مستقر شود، بازده مثبت ندارد. بنابراین در این بخش باید نیازسنجی صورت بگیرد و یک کار علمی انجام شود. به عنوان مثال در حال حاضر کیش از مراکز تجاری اشباع شده است و دیگر ظرفیت ندارد. این موضوع اعلام و ابلاغ هم شده است که دیگر سرمایه‌گذاری در مرکز تجاری یا ساخت واحدهای مسکونی سودآور نیست و نباید به آنها مجوز داده شود. اما در فرآیند تجارت به خصوص صادرات نباید تجار را در این مناطق درگیر سامانه‌ها و فرآیندهای اداری کنیم. باید با بهبود محیط کسب و کار این مناطق را برای فعالان اقتصادی جذاب کنیم.

وآخرین سؤالم از شما مربوط به عدم تسری توسعه مناطق آزاد به بومیان آن مناطق است. آنچه معمولاً در مناطق آزاد دیده می‌شود، تفاوت ساختار بومی با ساختار آن منطقه آزاد به لحاظ امکانات است. گویا بومی نشینان فراموش شده‌اند و شهر دیگری در کنار آنها ساخته شده؛ آیا محلی‌ها برای تغییر ساختار مقاومت دارند یا شما برنامه‌ای برای نقش‌آفرینی و توسعه آنها ندارید؟

برش

حفظ بافت بومی در یک منطقه آزاد، بیانگر فهم درست از مفهوم توسعه است و بیانگر اینکه در مناطق آزاد از توان بومی‌ها به نحوی استفاده می‌شود؛ این در حالی است که بسیاری از کسب‌وکارهای کوچک را بومی‌های هر منطقه شکل داده‌اند، بنابراین، به اعتقاد من باید این موضوع به طور خاص در مناطق آزاد مورد توجه قرار گیرد. یعنی سازمان‌های مناطق آزاد باید برای بومی‌های هر منطقه هم یک فکر و کار ویژه و نوآورانه انجام دهند تا بازیگری بومی‌نشینان افزایش یابد و رضایت آنها جلب شود. البته این موضوع در برخی از مناطق آزاد ما مورد توجه قرار گرفته و کارهایی هم انجام شده، ولی در برخی دیگر نیازمند اقدامات ویژه‌تری است. توسعه مناطق بومی‌نشین یکی از این رویکردهای ما در سازمان مناطق آزاد است.

عکس: علی محمدی/ایران

ما اگر شاخص سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی همین ۶ ماه امسال را با ۶ ماهه سال قبل مقایسه کنیم، رشد بسیار خوبی را در مناطق آزاد شاهدیم. در مجموع هم فرآیند همه مناطق آزاد بسیار مثبت بوده است

بسیاری از مناطق آزاد که در دهه ۷۰ ایجاد شد، دارای زیرساخت لازم نبود و این موضوع باعث شد تا برای ایجاد زیرساخت آنها مدت زمانی نیز صرف شود. این مناطق باید برای سرمایه‌گذاری و توسعه آماده می‌شد

در همه مناطق آزاد بسته‌های سرمایه‌گذاری تهیه کرده‌ایم. حتی فرصت‌های سرمایه‌گذاری بی‌نام را در دستور کار قرار داده‌ایم. فرصت سرمایه‌گذاری بی‌نام یعنی همه مجوزهای پروژه اخذ شده و صرفاً نیازمند سرمایه‌گذاری است

در این دوره ما سعی داریم مناطق آزاد را به سمت صادرات محور شدن و نسل هفتم یعنی توسعه اقتصاد دیجیتال ببریم. به عنوان مثال با توجه به کارهایی که در چابهار در حال انجام است، تصورم بر این است که تا یکی، دو سال آینده شاهد یک جهش صادراتی بزرگ در این منطقه خواهیم بود